

بسمه تعالی
نهضت آزادی ایران
تاسیس ۱۳۴۰

نامه به وزیر کشور در مورد برگزاری انتخابات مطلوب

شماره: ۱۴۳۸
تاریخ: ۱۳۷۰/۱۰/۳۰

نصرت الهی و قدرت مردمی درگروی راستی و صداقت است.

جناب آقای عبدالله نوری وزیر محترم کشور

با ادای سلام و دعای توفیق در راه خدا و خلق

جنابعالی در مراسم افتتاحیه سمینار سراسری استانداران و فرماندهان در دیماه ۱۳۷۰ در تهران که برای «برگزاری انتخابات مطلوب» تشکیل شده بود کلمات نغز و سخنان شیوایی بیان فرمودید^۱ که مانند «خوراک زبان» لقمان حکیم برحسب آن که تا چه اندازه هماهنگی زبان و دل و صداقت و شهامت بر آنها حکمفرما بوده باشد می تواند برنده مسابقه شایسته ترین گفتارهای وزیران کشور در جمهوری اسلامی یا بیهوده ترین آنها قلمداد گردد.

خدا کند که حالت اول درست بوده و شنوندگان و حاضران در آن جمع نیز بیانات شما را بر همین پایه تحویل گرفته باشند و به اجرا درآورند. البته اضافه می کنیم که تنها در میان گذاشتن این حرفها با استانداران و فرمانداران و ماموران وزارت کشور کافی نیست بلکه جا دارد که همقطاران و همکارانتان

1- به نقل از کیهان مورخ ۷/۱۰/۷۰ صفحه ۱۵

در دولت و مقامات و مسئولان بالاتر نیز با گوش دل شنوا و پذیرای آنها و خواهان اجرا و دستور دهنده آنها در قلمروی خودشان باشند.

نهضت آزادی ایران بر طبق اخلاق اسلامی بنا را بر صحت گذاشته و شق اول را گزیده است. ما بسیار خوشحالیم و اظهار تبریک و تشکر می‌کنیم و خوشحالیم که در بیاناتتان برجستگی خاص به قانون اساسی و اصول آزادی داده‌اید، نقش مهم ملت و مردمی بودن حکومت را اذعان و گوشزد کرده‌اید و خواسته‌اید که انتخابات سالم آزاد و عاری از نقص و ایراد در سراسر کشور به دست ماموران امین بی‌نظیر و بی‌دخال وزارت کشور انجام گیرد.

در تایید آن اظهارات و برای جلب توجه بیشتر مقامات و دولتیان و نیز هموطنان گرامی و به عنوان مبنای بحث و درخواست ذیلاً به نقل و درج تمام یا خلاصه‌ای از بندهائی از آن گفتار دانشین می‌پردازیم. باور ما این است که اظهارات جنابعالی انتشار و انعکاس و استماع شایسته نیافته و دریغ است که چون باد هوا گذری بی‌ثمر و بی‌اثر داشته باشد.

۱- در اصول مختلفی از قانون اساسی بحث مردم و نقش مردم مطرح شده است که توجه به آنها برای ما به عنوان مسئولین کشور بسیار مهم است.

۲- دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است برای نیل به اهداف مذکور در اصل سوم همه امکانات خود را برای امور زیر به کار اندازد:

بند ششم- محو هرگونه استبداد، خودکامگی و انحصار طلبی

بند هفتم- تأمین آزادیهای سیاسی و اجتماعی در حدود قانون

بند هشتم- مشارکت عامه مردم در تعیین سرنوشت سیاسی و اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی خویش

۳- در اصل ششم قانون اساسی آمده است که امور کشور باید به اتکاء آراء عمومی اداره شود از

راه انتخابات،

۴- اصل پنجاه و شش می‌گوید: حاکمیت مطلق بر جهان و انسان از آن خدا است و هم او انسان را

بر سرنوشت اجتماعی خویش حاکم ساخته، هیچکس نمی‌تواند این حق الهی را از انسان سلب کند یا در خدمت منافع فرد یا گروه خاصی قرار دهد.

۵- با تاکید مجدد نسبت به اهمیتی که قانون اساسی به مردم و نقش آنان داده است و امام در صحت ایشان راجع به مردم..... از جمله گفته‌اند «مقدرات مملکت در هر مقطع زمانی به دست مردم همان مقطع باید اداره شود. میزان رأی ملت است.... مردم را به حساب بیاورید.

۶- ما نباید بگذاریم..... به واسطه عملکرد ناصحیح ما مردم از ما جدا شوند... اگر مردم به این نتیجه رسیدند که آنها یک چیزی می‌خواهند و ما یک کار دیگری می‌کنیم و به اسم آنها می‌گذاریم برای انقلاب ما خطرناک است.

۷- دوران تکیه به قدرت پایان یافته است و مرحله جدید تکیه بر مردم در دنیا دارد آغاز می‌شود.

۸- انتخابات مهمترین چهره مردمی حکومت است. انتخابات یکی از مواردی است که مردم احساس می‌کنند به صحنه آمده‌اند و نقشی را که قانون به آنها داده است ایفا می‌کنند. به آنها اعتماد شده..... و در تعیین سرنوشت خودشان تصمیم می‌گیرند.

۹- ما در رابطه با انتخابات تنها مسئولیت‌مان این نیست که «حسن» بیاید یا «حسین» یا «تقی» و یا «نقی» ما به عنوان وزارت کشور باید به گونه‌ای برای مردم جلب اعتماد کنیم که شرکت کنندگان در انتخاباتمان بالا باشد. چه فرق می‌کند ک حسن بیاید یا حسین.

۱۰- انتخاباتی که از ۵۷ میلیون نفر جمعیت ایران مثلاً ۸ میلیون نفر شرکت کننده داشت این زنگ خطر برای ما است..... ما به عنوان وزارت کشور به گونه‌ای باید عمل کنیم که اعتماد مردم را بالا ببریم که سقف شرکت کنندگان ما بالا برود.

۱۱- یکی از سنگین‌ترین مسئولیتهائی که به دوش داریم این است که حاکمیت‌مان را به کل ملت پوشش بدهیم نه بر گروهی خاص یا جناح خاص، نه برای تشکل و باند خاص.

۱۲- باید به گونه‌ای عمل کنیم که مردم واقعاً احساس کنند که ما در تصمیم‌گیری‌های آنها دخالت نمی‌کنیم. ما تنها مجریانی هستیم که آراء آنها را جمع می‌کنیم، شکل می‌دهیم و اعلام می‌کنیم.

۱۳- اصل ۹۹ یکی از پیامهای این است که ملت خودش باید سرنوشت خودش را تعیین کند..... نگران نباشید. واقعاً اگر تعیین سرنوشت ملت را به دست خود ملت بسپاریم بهترین (کار) انجام خواهد شد.

۱۴- واقعاً سعی کنیم انتخاباتی را برگزار کنیم که ملت به حکومت امیدوار گردد انتخاباتی برگزار کنیم که در انتخابات، آخرت ما تأمین شود.

جناب آقای وزیر کشور

ما به عنوان افرادی که مردم یا ملت ایران، که توجه به آنها را برای مسئولین کشور بسیار مهم دانسته‌اید و از طرف همفکران زیادی که به ما مراجعه می‌کنند می‌خواهیم با شما و وزارت کشور راجع به انتخابات آینده صحبت کنیم، انتخاباتی که گفته‌اید «مهمترین چهره مردمی حکومت» است و «خواسته‌اید که» مردم احساس کنند نقشی را که قانون به آنها داده است ایفا می‌کنند و در تعیین سرنوشت خودشان تصمیم می‌گیرند.

اگر فرانهائی از گفتار شما را برجسته و تکرار می‌کنیم برای آن است که «جانا سخن از زبان ما - و مردم - می‌گوئی» مردم آگاه ایران علاقمند به تعیین سرنوشت خویش و مملکت به دست خودشان هستند و به مصداق «وصف العیش نصف العیش» از شنیدن این حقوق و حقایق شکفته و شگفت زده می‌شوند.

امیدواریم که شما و آقایان استانداران و فرمانداران منتخبان، همان‌طور که توجه و تأکید قانون اساسی بر مشارکت عامه مردم کشور است و مسئولیتتان را «پوشش بر کل ملت» دانسته‌اید و نه بر گروه خاص یا جناح خاص، از مسئولین و بعضی مقامات انحصارطلب نباشید که می‌گفتند «از نظر ما ملت و مردم، ملت حزب‌الله و آنهائی هستند که در نماز جمعه و راهپیمائیه‌ها پشت سر ما می‌آیند».

از دیدگاه مردم

جناب آقای وزیر کشور

جنابعالی بدون ترس از جو سازیها و هوچیگریها، با توجه به اینکه دوران تکیه بر قدرت پایان یافته و مرحله جدید تکیه بر مردم در دنیا آغاز می‌شود و با تجربه‌ای که از جدا شدن مردم از حکومت بر اثر عملکرد ناصحیح دولت به دست آورده و مشارکت ضعیف ملت در انتخابات را زنگ خطر برای انقلاب و حاکمیت دانسته‌اید تصمیم شخصی و توصیه اکیدتان به کارمندان وزارت کشور این بوده است که اعتماد مردم به حکومت و سقف شرکت در انتخابات را بالا ببرند.

همان طور که تلویحاً اشاره کرده‌اید مردم ایران ۱۲ سال پیش در رفراندوم جمهوری اسلامی بدون کمترین تبلیغ دولتی و تهدید در چنان سقف بالا و بی‌سابقه در دنیا شرکت کردند ولی در انتخابات بعدی ریاست جمهوری و مجلس، به ویژه در انتخابات میان دوره‌ای بر اثر سرخوردگی و جدائی از حاکمیت، هردفعه عقب‌نشینی محسوس کردند تا حدی که در آخرین انتخابات میان دوره‌ای نسبت آرای اخذ شده به تعداد افراد دارای حق رأی به میزان ناچیزی رسید.

اگر نظر مردم و واکنش ملت را خواسته باشید اولاً لازم است که مطالبی را که در سمینار یاد شده با کارمندان تابع خودتان در میان گذاشته‌اید و در صد بسیار کمی از مردم آنها را خوانده یا شنیده‌اند، مستقیماً به گوش مردم برسانید، روشنشان کنید و سعی نمائید که متقاعد و مطمئنشان سازید و بلکه عهد و پیمان متقابل ببندید.

اما این را هم بدانید که وزارت کشور با همه حسن نیت و صداقت و قدرتی که بخواهد به خرج دهد به تنهایی قادر به تحقق این مهم نخواهد بود. همکاری همه مقامات و حاکمیت و دولت در تمام شئون و مراحل ضرورت دارد. علاوه بر این، مگر کار فقط در دست وزارت کشور است؟ آیا در عمل، نهادهای دولت در دولت، به ویژه وزارت اطلاعات، گردانندگان اصلی و تصمیم‌گیرندگان نهائی نیستند؟

اما اگر حاکمیت دنباله روی ملت در اهداف و آمال حقه الهی و ملی و در پندارها و گفتارها و کردارهای خود گردد یقین بدانید که همان اعتماد و اطمینان یا همدلی و همزبانی و همکاری گذشته در روابط مردم و دولت زنده خواهد شد. اگر مردم عملاً احساس تجربه کنند که چنین است همه قشرها در اکثریت سنگین به پای خودشان گروه گروه به سوی صندوق‌های اخذ رأی خواهند رفت و نمایندگان مورد قبول خود را آن طور که خداوند حکیم حاکمشان کرده است، تعیین خواهند کرد.

مردمی که سخنان شما را شنیده یا خوانده‌اند ممکن است این سؤال برایشان مطرح شده باشد که آیا شما خواسته‌اید از فروپاشی نظام هفتاد و چند ساله ظالمانه شوروی و از قیامهای آزادیخواهان اروپای شرقی و کشورهای وابسته و جمهوری‌های متلاشی شده آنجا درس عبرت بگیرید یا با بیانات آزادی‌طلبانه و قانون‌گرایانه خود کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل و سرمایه‌داری جهانی را متقاعد و خاموش سازید و یا واقعاً به حکم «و لقد کرّمنا بنی آدم» معتقد به حرمت و حیثیت و حقوق انسانها

شده‌اید که تصمیم به برگزاری انتخابات آزاد و امن به گونه‌ای که قانون اساسی خواسته است (یا به اصطلاح جدید و دوپهلوی بعضی از مقامات، انتخابات سالم) و در آرمانهای اولیه انتخابات و اصل قرآنی «ان الله يامرکم ان تودوا الامانات الی اهلها» آمده است، گرفته‌اید.

جلب اعتماد و اطمینان مردم که مطلوب شما است به سهولت و سرعت، با یک سخنرانی و سمینار، چند اقرار و شعار، صدور بخشنامه‌های موکد به کارکنان وزارتخانه و همه به صورت نسبی و وعده فراهم نخواهد گشت، حتی با آزاد گذاردن کامل مردم و نامزدها در هفته آخر انتخابات نیز دردی دوا نخواهد شد. برگزاری انتخابات سالم و آزاد شوخی و از خاک سر بر آوردن شبدری نیست که یک شبه انجام گیرد بلکه کار مستمر و ایجاد جو مناسب نیاز دارد. اگر نامزدها از چند ماه قبل داوطلب نشده به میدان نیایند و مردم در اجتماعات و سخنرانیها و در رسانه‌های جمعی از سوابق و نظرات آنها آگاه نگردند و تقابلهای قانونی انتخاباتی با تعارض افکار و نظرات تحقق و تداوم پیدا نکند و مردم احساس امنیت نمایند نه چنان انتخاباتی را می‌توان آزاد و قانونی دانست و نه مردم غیرآماده و آگاه نشده به طور طبیعی به پای صندوقها خواهند رفت و برای کسی سینه سپر خواهند کرد.

وقتی که مردم در روزنامه‌های رسمی و غیررسمی دولتی یا در خطبه‌های بعضی از نمازهای جمعه تبلیغ علیه آزادی و دموکراسی را که دقیقاً نقض نظرات شما در مورد آزادی انتخابات است بخوانند یا بشنوند چگونه می‌توانند ادعای آزادی انتخابات را باور کنند و به دعوت وزارت کشور به مشارکت انبوه در انتخابات پاسخ مثبت دهند. به عنوان مثتی نمونه خروار در «یادداشت روز» کیهان مورخ ۷۰/۷/۲۷ که تصادفاً سخنان شما نیز در آن درج شده بود، چنین آمده بود:

«غلتیدن به راه‌حلهای لیبرالیستی چه در عرصه فرهنگ، سیاست یا اقتصاد یک افت جدی برای استحکام و ثبات نظام به شمار می‌رود. امروز خیانتی بزرگتر از این نیست که افراد و جریان‌ها، نظام را در عرصه فرهنگ توصیه به اتخاذ روشهای لیبرالیستی و متناسب با جامعه باز نمایند و در عرصه سیاست داخلی نسخه دموکراسی و نظام حزبی و پارلمانتاریستی را در برابر ایده و اصل ولایت فقیه بیچند»

سخن بالا دقیقاً موضعگیری علیه اصول مصرح در قانون اساسی در باب حقوق و آزادیهای مردم و حاکمیت ملت می‌باشد.

بنابراین ضرورت دارد که از سوی مقامات بالاتر یا صاحب اختیارتر از وزارت کشور نیز در تأیید توضیحات و توصیه‌های جنابعالی به استانداران و فرمانداران تأکیدها و دستورهای اطمینان بخش لازم داده شود. البته بهتر از هر تأیید و تأکید لفظی یا سوگند و سخنرانی و یا وعده و توبه، به اجرا گذاشتن قانون و تحقق آزادیها و حقوق قانونی مردم، مخصوصاً (و از هم اکنون) تأمین امنیت و امکانات برابر برای همگان، همراه با محکوم کردن و به کیفر علنی رساندن افراد و نهادهای غیرمسئول مخل برگزاری انتخابات آزاد و سالم خواهد بود.

جناب آقای وزیر کشور

ما ضمن تأیید مطالبی که در سخنان خود پیرامون انتخابات آزاد و سالم اظهار کرده‌اید معتقدیم که انتخابات دوره چهارم از جهات بسیار هم برای حاکمیت و هم برای آینده نظام جمهوری اسلامی و مملکت بسیار مهم و تعیین کننده خواهد بود. با پایان یافتن جنگ تحمیلی، اجرای قطعنامه ۵۹۸ در مراحل پایانی می‌باشد و دوران بازسازی و نوسازی کشور فرا رسیده است، طواهر حاکی از آن است که دولت مصرانه می‌کوشد که به جبران غفلتها و ترمیم خرابیهای گذشته پرداخته و بحران اقتصادی را، که ابعاد آن گسترش نگران کننده‌ای پیدا کرده است، مهار کند. اما همان‌طور که ما در نامه سرگشاده مورخ ۷۰/۲/۱۵ به ریاست جمهوری یادآور شده‌ایم، در کشور ما، همانند بسیاری از کشورهای جهان سوم، حل هر مسئله‌ای اعم از اقتصادی، اجتماعی یا اداری، در گرو حل بحران سیاسی است، یعنی تا زمانی که بحران سیاسی حل نشود، قانون حاکم نگردد و حقوق و آزادیهای اساسی ملت بر طبق اصول مندرج در قانون اساسی از طرف حاکمیت تضمین نشود، مشکلات و بحرانهای مربوط به اقتصاد و مدیریت را نمی‌توان حل کرد یا مهار نمود.

در صورتی که حاکمیت واقعاً خواستار حل بحران سیاسی باشد انتخابات دوره چهارم مجلس شورا وقت بسیار مناسبی بوده و تحقق شرایطی که برشمرده‌اید آغاز خوبی برای حل بحران سیاسی و کاهش تنشها و نتیجتاً هموار شدن راه برای حل سایر بحرانها خواهد بود.

اگر حاکمیت به طور اعم و دولت به طور اخص و از جمله وزارت کشور که مامور برگزاری انتخابات است از هم اکنون به طور جدی و صادقانه به تحقق بخشیدن شرایط مصرح در قانون اساسی و وعده‌های جناب‌عالی بپردازند، مردم امیدوار خواهند شد و به آزاد بودن و سلامت انتخابات دل خواهند بست. هم چنین گروه‌های سیاسی مخالف عملکردهای حاکمیت و دگراندیش ولی ملتزم به قانون اساسی خواهند توانست، و حتی وظیفه آنها خواهد بود که با تمام قوا به صحنه انتخابات وارد شوند و همگان را به شرکت گسترده در انتخابات دعوت کنند. در چنین صورتی نظر شما در مورد شرکت انبوه مردم در انتخابات تأمین خواهد شد.

مردم نوعاً و عادتاً به ادعاها و تبلیغات، شعارها و وعده‌های دولتی خوشبین نیستند و با سخن و تبلیغ نمی‌توان آنان را به مشارکت در انتخابات تشویق و تحریص کرد. اما اگر شرایطی فراهم شود که گروه‌های سیاسی غیرموافق با حاکمیت، خود در انتخابات شرکت کنند و مردم را نیز دعوت به این امر نمایند احتمال اقبال عام و مشارکت گسترده در انتخابات به مراتب بیشتر خواهد بود.

چنان انتخابات سالم و آزادی موجد اعتبار و آبروی جدید برای حاکمیت و نظام جمهوری اسلامی ایران در ایران و جهان خواهد شد.

نهضت آزادی ایران

دی ماه ۱۳۷۰